

Dosar nr. 3r-166/23
2-21113266-01-3r-26062023

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud: M. Chiperi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Larsan Nor”,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Larsan Nor” împotriva Consiliului
sătesc Hîrbovăț privind anularea actului administrativ,

împotriva încheierii din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de administratorul Societății cu Răspundere Limitată
„Larsan Nor”, Victor Cristian, din motivul nedeunerii în termenul legal a motivării
cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La data de 27 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu
Răspundere Limitată „Larsan-Nor” (în continuare SRL „Larsan-Nor”) a depus cerere
de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț privind anularea și
suspendarea executării deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț nr. 1/10 din 25 ianuarie
2021 „Cu privire la aprobarea spre reparație a porțiunii de drum” (f.d. 2-11).

Prin hotărârea din 07 decembrie 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central,
s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată în ordinea contenciosului
administrativ de SRL „Larsan Nor” împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț privind
anularea deciziei Consiliului sătesc Hîrbovăț nr.1/10 din 25 ianuarie 2021 „Cu privire
la aprobarea spre reparație a porțiunii de drum”, ca neîntemeiată (f.d. 117).

La data de 05 ianuarie 2023, SRL „Larsan-Nor” a depus apel nemotivat împotriva
hotărârii din 07 decembrie 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (f.d. 128).

Prin încheierea din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat
inadmisibil apelul depus de administratorul SRL „Larsan Nor”, Victor Cristian, din
motivul nedeunerii în termenul legal a motivării cererii de apel (f.d. 132-134).

La data de 12 mai 2023, SRL „Larsan-Nor” a depus recurs împotriva încheierii din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs și anularea încheierii instanței de apel (f.d. 141).

În motivarea recursului, recurenta a invocat că încheierea recurată este neîntemeiată, or la adresa electronică a SRL „Larsan-Nor” nu a parvenit și nu a fost recepționată hotărârea motivată din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi sediul Central.

Mai mult, recurenta nu a confirmat recepționarea hotărârii motivate, iar practica confirmării recepționării actelor expediate la poșta electronică este utilizată de toate instanțele de judecată din Republica Moldova. Respectiv, din motiv că nu a făcut cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe, nu a fost depus apelul motivat împotriva acestei hotărâri.

De asemenea, recurenta a comunicat că avocatul Dorin Ciurea nu s-a prezentat la ședințele de judecată din 06 și 07 decembrie 2022 și din această cauză, acțiunea acesteia a fost respinsă. Totodată, avocatul Dorin Ciurea nu a fost împuternicit să mai reprezinte societatea în acest dosar în instanța de apel și nu cunoaște, dacă hotărârea motivată a primei instanțe a fost expedită avocatului Dorin Ciurea la poșta electronică și a fost recepționată de acesta.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 04 aprilie 2023, fiind notificată recurentei la data de 27 aprilie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 136).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că SRL „Larsan-Nor” s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 26 iunie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa Consiliului sătesc Hîrbovăț copia recursului depus de SRL „Larsan-Nor” împotriva încheierii din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 147).

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de SRL „Larsan-Nor” împotriva încheierii din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la data de 27 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Larsan-Nor” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului sătesc Hîrbovăț (f.d. 2-11).

Prin hotărârea din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată în ordinea contenciosului administrativ de SRL „Larsan Nor” (f.d.117).

La data de 05 ianuarie 2023, SRL „Larsan-Nor” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central (f.d. 128).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia hotărârii motivate din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, a fost expediată la data de 17 februarie 2023 în adresa SRL „Larsan-Nor”, la adresa de e-mail: larsan.nor@gmail.com, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 124), dar și prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată de recurentă la data de 22 februarie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8007487211AS (f.d. 148).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că SRL „Larsan-Nor” a indicat adresa de e-mail: larsan.nor@gmail.com, la depunerea cererii de chemare în judecată, a cererii de apel nemotivat dar și a prezentului recurs ca mijloc de comunicarea cu instanțele de judecată.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poșta electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În corespundere cu art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, a fost notificată efectiv recurentei.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct. 7 – 8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că hotărârea motivată din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 23 februarie 2023.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate din 07 decembrie 2022 recurente și respectiv este neîntemeiat argumentul recurente SRL „Larsan-Nor” precum că nu i-a fost comunicată hotărârea motivată a primei instanțe.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru SRL „Larsan-Nor”, de la 18 februarie 2023 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă ar fi expirat la data de 20 martie 2023, zi de luni.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Însă, distinct acestor circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 07 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, nu a fost prezentată de către SRL „Larsan-

Nor” nici până în prezent.

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către SRL „Larsan-Nor” ca fiind inadmisibil.

Suplimentar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că SRL „Larsan-Nor”, depunând cererea de apel, prin conținutul acesteia și-a rezervat dreptul de a prezenta motivarea apelului, după recepționarea hotărârii motivate (f.d. 128). Cu toate acestea, SRL „Larsan-Nor” nu și-a valorificat corespunzător dreptul procedural respectiv și nu a depus motivarea apelului în termenul prevăzut de lege.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că motivarea apelului urmează să cuprindă în sine, temeiurile de fapt și de drept în baza cărora partea interesată, solicită anularea sau modificarea hotărârii primei instanțe.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că în cererea de apel depusă la 05 ianuarie 2023, SRL „Larsan-Nor” nu sunt indicate în mod expres critici de netemeinicie a hotărârii din 07 decembrie 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, care să vizeze raționamentul adoptat de prima instanță privind respingerea acțiunii de contencios administrativ înaintate de către aceasta.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurenteii că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Ținând cont de cele stabilite supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în interiorul termenului cuprins între 17 februarie 2023, data când a fost comunicată hotărârea motivată recurenteii și 20 martie 2023, termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurenteii SRL „Larsan-Nor”, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel,

deoarece recurenta SRL „Larsan-Nor” nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurenta SRL „Larsan-Nor” nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei din momentul depunerii apelului nemotivat. Deși, atunci când persoana interesată, în speță – SRL „Larsan-Nor”, inițiază o astfel de cauză în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant SRL „Larsan-Nor” avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră întemeiată, or, recurenta SRL „Larsan-Nor” nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al

Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Larsan Nor” și se menține încheierea din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc